

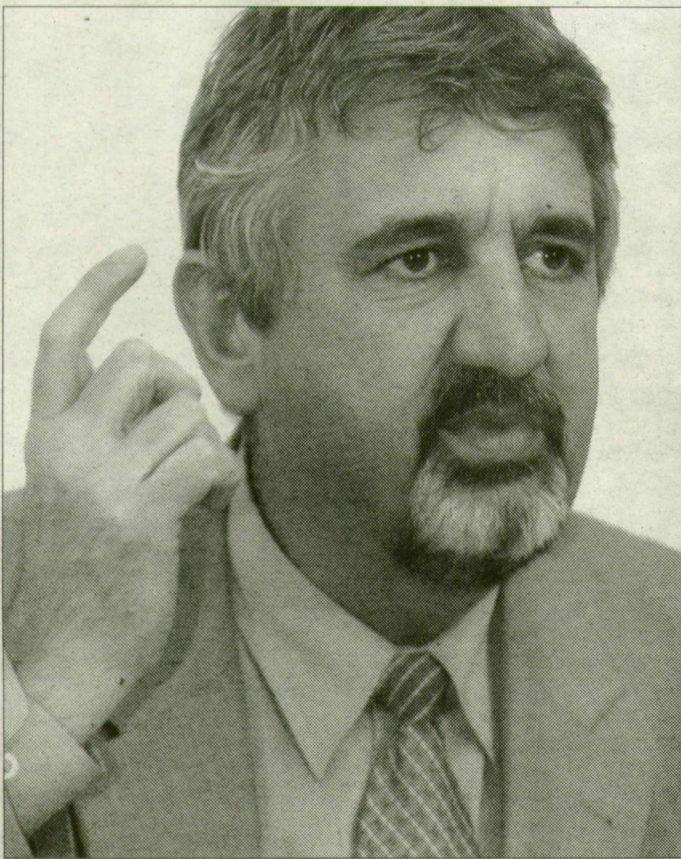
Uniós tényérmosók leszünk, diplomások nélkül

Kellenek a tudományok

Szembemennek a fejlett világ főáramával azok, akik szerint túl sok diplomást képeznek Magyarországon, s általában a közoktatásban túl nagy szerepet kapnak a természettudományok. Olyan emberek kerülhetnek döntési helyzetbe, akik nem tudják, hogy miről van szó – hallottuk szegediektől egy budapesti konferencián.

Szabó Gábor, a Szegedi Tudományegyetem rektora, a fizikai tudomány doktora tartotta a Budapesti Szkeptikus Konferencia nyitóelőadását, a téma: természettudományok helye a közoktatásban. Egyre terjed a nézet, hogy túltermelés van diplomásokból Magyarországon – hívta fel a figyelmet az egyetemi tanár a tudomány-áltudomány viszonyról foglalkozó rendezvényen. Holott az unióhoz csatlakozó országok közt a középmezőnybe tartozunk, az EU-s országokhoz képest pedig nagyon le vagyunk maradva.

Az évente kiadott műszaki-természettudományos diplomák száma minden csatlakozó országban nő, a kivétel Ciprus és Magyarország, ahol csökken. „Így csak tényérmosók lehetünk az unióban.” A vád, miszerint csak a diplomás munkanélküliek táborát gyarapítja a felsőoktatás, nem igaz: a felsőfokú végzettségűek közül az átlagnép-

Szabó Gábor rektor szerint nagy baj, hogy nálunk csökken az évente kiadott műszaki-természettudományos diplomák száma

Fotó: Schmidt Andrea

séghez képest negyedakkora a munkanélküliség.

A közoktatás egészére is nagyobb gondot kellene fordítani, mert különben érdekes folyama-

tok indulhatnak be. Tetten érhető például a „humán” és a „reál” területek szembeállításának kísérlete: a PISA 2000 jelentés adatai – hogy tudniillik a 15 éves

magyar gyerekeknek nemzetközi mércével mérve rossz az olvasási készségük – némelyek a természettudományos tantárgyak túlsúlyára vezetik vissza. Ámde – mutat rá Szabó Gábor – az említett korosztály matematikából, és általában természettudományokból sem sokkal jobb, és ez súlyos gond, hisz természettudományos ismeretek nélkül ma az emberek nem értik meg a világot, bedőlnek a terjedő áltudományoknak. Ha képzetlen nemzedékek nőnek föl, olyan emberek kerülnek döntéshozó helyzetbe politikusként, a gazdasági élet meghatározó szereplőiként, akiknek fogalmuk sincs arról, mi miért van.

Nem attól kell tartani, a szak tudósok nem lesznek eléggé képzetek, hanem attól, hogy például olyan ügyvédek kezdenek praktizálni, akiknek – mert az iskolában nem sajátították el a legalapvetőbb természettudományos alapokat – sejtelmük sincs például a környezetvédelem jelentőségéről, és e szellemben fognak képviselni várhatóan egyre szaporodó ügyeket – hívja fel a figyelmet az egyetemi tanár. Pedig már az Egyesült Államok is rádőbbsen, a legfelső szinten: a környezetszennyezés globális probléma, ezzel foglalkozni kell, és jelentős lépéseket tesz a természettudományos képzés javításáért.

F. CS.

Rézsű

Megint egy csőtörésről harsog a rádió. Mintha az egész fővárost aláaknázták volna, annyi van már belőle. Ez a mostani azonban egészen új vágányra állt, ha hinni lehet a szakértőknek. Nem a vascsövet ette meg a rozsdá, itt állítólag már rugalmas volt a vezeték.

Ellopták a rézsűt!

Ha akárhányszor ismerős állt az utcán a kecskeláb mögött, belekukucskálva a műszerbe, meg nem állhattam, hogy ne hergelyem: talán lopják az utat, hogy megint meg kell mérnetek? Most ez is bekövetkezett. Nem az utat, csak a mellékét. A megtámasztóját.

Állami cégé volt a katasztrófa melletti kertecske, de magánkezü használatba szállt át, és annyira dolgozott valakiben a földéhség, nem tudta elnézni, hogy egy nagy darab csak gazt teremjen a végében. Elhordta a rézsűt, és ott maradt a nagy forgalmú út a maga gyámságában. Egy darabig csak tűrte, mint Lacika ürgéje a kiöntést, egyszer aztán úgy megcsúszott, tengert látott, aki kitekintett.

Alámosta az utat, és összerogyott.

Biztos vagyok benne, följelentéssel zárul az ügy, és a bíróság mondja ki rá az áment. Az én fejemet azonban fereg kezdi rágni. Ha nagy az út forgalma, elképzelhetetlen, hogy útellenőrök ne járjanak arra. Akik éppen nem az autósokat ellenőrzik, hanem a műszaki állapotot vigyázzák. Meg nem értem, hogyan fordulhatott elő, hogy kismilliószor elmenvén, és ugyanannyiszor vissza, még csak föl se tűnt senkinek, hogy hoppá! Itt rézsűnek kéne lenni, ahogy mindenütt van, de nincsen. Folytonossági hiány ütötte föl a fejt.

Mert ha föltűnt volna egynek is, lefogadom, azonnal kirendelnek egy csomó böhöm nagy gépet, dömbölővel és nyomtatókkal kiegészítve, és visszatöltötték volna. Legföljebb nem büntették volna meg a földre éhes új tulajdonost, mert ha netán a mi kutyánk költke, akkor, ugye, ne bántsuk szegényt, mert ma nekem, holnap neked, de nem hagyták volna annyiban. Rendnek muszáj lenni.

Hogy most mi lesz?

H. D.

Ingyen internet tíz szegedi könyvtárban

eKönyvtárak lesznek városszerte

Tíz eMagyarország-pontot alakítanak ki Szeged közkönyvtáraiban. A Somogyi-könyvtár Dóm téri központjában és kilenc fiókkönyvtárban biztosítanak ingyenes internetes hozzáférést.

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium pályázatán 13 millió forint értékű internetes fejlesztést nyert a Somogyi-könyvtár. Az intézmény az eMagyarország program keretében megítélhető legtöbb támogatást nyerte el, amelynek segítségével hamarosan tíz eMagyarország-pontot létesítenek. Szőkefalvi-Nagy Erzsébet igazgatónő elmondta: könyvtáraikban a Dóm téren, Dorozsmán, Rókuson, Északi városban, Petőfitelepen, Tápén, Szőregen, Tarjánban, az Odessa városrészben és a Csillag téren alakítják ki az elektronikus közigazgatás hozzáférési pontjait. Így nemcsak a Belváros, hanem a lakótelepek és a kertvárosok lakossága is elektronikus ügyintézési és tájékoztatói lehetőséghez jut.

Az eMagyarország programban 2004. május 1-jére 2004 közösségi végpont készül el. A szakminisztérium az információs társadalomhoz kapcsolódást kiemelten támogatja, így az érdeklődők a könyvtárakban térítésmentesen használhatnak elektronikus adatbázisokat, multimédiás forrásokat. A fiókkönyvtárak közösségi internet-hozzáférési helyként való működtetésével a szabad hozzáférést ki tudjuk terjeszteni az egész városra – emelte ki az igazgatónő.

Az eMagyarország-pontokon előfizetnek majd olyan adatbázisokra, amelyek az EU-s jogszabályokat tartalmazzák vagy segítik a pályázatírást. Később a távtanulást és a távmunkát segítő szolgáltatásokat vezetnek be és oktatási tananyagokat tartalmazó CD-ROM-okat vesznek.

M. B. I.

Az már érdekes, hogy miért oldódik föl a fog egy üveg kólában

Kémikusnak csábít az egyetem

A nagy múltú szegedi vegyészképzés iránt is csökkent az érdeklődés

Fotó: Schmidt Andrea

Egyre kevesebb diák jelentkezik vegyésznek, ezért az egyetem különböző akciókkal szeretné a kémia tudományát megszerettetni a gimnazistákkal.

Ha kémiai számításokról van szó, a diákok többsége nem kapja föl izgatottan a fejét. Ha viszont valaki elmagyarázza, miért oldódik föl például egy emberi fog két hét alatt egy üveg kólában, arra már többen odafigyelnek. A vegyészek is tudják ezt, és keresik, hogyan lehetne a tudományt közelebb vinni a középiskolásokhoz. Az egyetemre ugyanis egyre kevesebben jelentkeznek vegyésznek. Ráadásul az országos tendencia a természettudományi kar egyre több szakjára jellemző: azaz egyre kevesebb és egyre rosszabb átlageredményű diák választja a fizika, kémia, matematika világát. Az utóbbi években ráadásul több szakra már fölvetelné sem kell, így már nem a bekerülés, hanem sokkal inkább a bennmaradás a nagy kihívás a hallgatók számára.

Atomok és színek

Szinte előről, a kémia alapjaitól kell kezdeni az oktatást az egyetemen. Az általános és

középiskolában ugyanis egyrészt háttérbe szorult a tárgy, másrészt az egyetem előtti utolsó két évben nincs is kémia a gimnáziumban.

– Az iskolákban nem a mindennapok kémiájával foglalkoznak, hanem olyan elvont dolgokkal, mint a kvantummechanika – véli Sipos Pál docens. – Ezért fordulhat elő, amint azt nemrég egy nemzetközi felmérés kimutatta, hogy a magyar tanulók jelentős része például nem tudja, mitől színes egy anyag.

Állást találnak

– Aki vegyésznek tanul, elsajátítja, hogyan kell bánni az anyagokkal, nem sodorja magát veszélybe, mint sokan hiszik – hangsúlyozta Halász János docens. A kémiai tanszékcsoporthoz oktatási felelőse kiemeli, hogy a természettudományi karon végzett vegyészeknek a legjobbak az elhelyezkedési esélyeik. Különösen sikeres karriert futhatnak be jó szakpárosítással, mint a vegyész-közgazdász. Külföldön ma már nem ismeretlen a vegyész-jogász párosítás sem, ilyen diploma birtokában például vállalatok szabványügyeit intézik a végzettek. Hasonló gondolkodásmód nyomán indították el Szegeden a klinikai kémi-

kus szakot. A határterületet jól ismerő szakemberek keresettek a munkaerőpiacon, hiszen szót értenek az orvosokkal és a vegyészekkel is.

Ahhoz, hogy a megnövelt fölvételi keretszámokat betölthessék, népszerűsíteni kell a szakot. A középiskolás célközönséget több módon cserkészi be a Szegedi Tudományegyetem. Egyrészt vegyészturnán mozgatják meg az agyakat. A középiskolások számára kiírt országos kémiai feladatmegoldó verseny 25 ezer forintos fődíjáért százan versengenek ebben a tanévben.

Vegyülnek az egyetemen

Másrészt vegyi egyveleget kínálnak az iskoláknak. „Vegyülj velünk” a neve a kezdeményezésnek, amelynek keretében a diákok egy, az iskoláinál látványosabb laboratóriumban az egyetemistákkal és oktatóikkal közösen végezhetnek el érdekes kísérleteket. Az egyetemen pedig már tudják, mi az, ami a közönséget biztosan elkaparáztatja. Sipos Pál szerint a legunottabb diákok is felrázza, ha valódi kristályokat kap a kezébe.

MOLNÁR BALÁZS

Családi események

HÁZASSÁGOT KÖTÖTT

Budai Tibor és Papp Julianna, Horváth Péter és dr. Varga Edit Zsuzsanna, Fülek Zoltán és Dékány Dóra, Prievára János és dr. Tóth Katalin, Aprekú Erasmus Kójo és Tóth Gabriella.

SZÜLETETT

Miklós Zoltánnak és Farkas Imola Ágnesnek Emma és Imola, Lajos Zsoltnak és Sándor Mónikának Zolt Richárd, Perneki Ferenc Tibornak és Dencuz Beatrix Rozáliának Cintia, Kiss Gábornak és Papp Andreának Anna, Kucska Lászlónak és Mayer Éva Szilvianak Lili Anna, Búza Zsoltnak és Felbás Erika Juliannának Evelin Petra, Kiss Gábor Imrénnek és Balassy Brigitta Zsanettnak Emese Aranka, Bánhid Zoltán Gyulának és Fekete Andreának Kamilla Boróka, Köves-Nagy Dánielnek és Lengyel Dominika Annának Bertalan, Újházi Tibor Zsoltnak és Csada Orsolya Nórának Bendegúz Erik, Gyulács Józsefnek és Hortobágyi Editnek Péter Márk, Jómihály Attilának és Palotás Mónika Mártának Izabella, Tanács Zoltánnak és Dékány Csillának Dóra, Gillich Zsolt Péternek és Sill Reginának Dorka Regina, Berkó Istvánnak és Tóth Ágnesnek Ferenc István, Miklós Zolt Istvánnak és Szabó Erzsébetnek Dorina, Kmettykő Gábor Péternek és Gönczi Anikónak Réka Moira, Zsichenyi Emilnek és Eötvös Mónikának Kitti, Oláh Endre Istvánnak és Bakos Boglárkának Lilla Boglárka, Engi Imrénnek és Török Gabriella Mária Bernadett Mária, Kovács Józsefnek és Ördög Zsuzsanna Juditnak Richárd, Urbán Rezsőnek és Lukács Viktóriának Boglárka, Gibert Gábornak és Domonyi Eszternek Ádám, Mészáros Gábornak és Süveg Szilviának Máté, Ördög Jánosnak és Kál-

mán Juditnak Zalán, Dénes Istvánnak és Bakai Szilviának Domonkos, Bálint Attila Istvánnak és Ábrahám Mónika Katalinnak István Andor, Gera István Rolandnak és Stötzer Andrea Máriának Dorottya Kata, Lővinger Miklós Richárdnak és Pekárik Irénnek Zsófia, Tisza Roland Józsefnek és Csányi Tünde Veronikának Bálint utónév gyermeke.

MEGHALT

Juhász Péter Pálné Szűcs Anna, Bódis József, Czérna István Sándor, Marinkov Györgyné Szegedi Margit Piroksa, Ungi János, Papp Antal István, Vincze Józsefné Hegyi Erzsébet, Dobroka János, Ézsias Béla Lászlóné Rékasi-Nagy Erzsébet, Magyarai Istvánné Tandari Rozália, Tomán Sándorné Göbölös Erzsébet, Frank György, Sánta Mária, Fodor Jánosné Vékony Eszter, Reinholz András János, Nagy József Imre, Besenyői Lajos Andrásné Móró Emma Ilona, Vörös Árpád, Gombos Andrásné Fábri Rozália, Krizer József Gábor, Lakatos Józsefné Bozók Piroksa, Horváth János, Kerekes Józsefné Varga Rozália, Tóth Tímea, Földi Ferenc, Dombi István, Borosszebi Zoltán, dr. Bokor Ernő, Lippai Lajosné Fekete Margit, Kothencz Lajos, Lengyel Sándor, Godó Béláné Vidéki Ilona, Kotogányi Ferenc, Bálint Ferenc János, Naszradi Györgyné Megyesi Anna, Mészáros Ferenc Lajos, Lele István, Sebők Jánosné Kiss Etelka, Szemes József, Magyar Gyuláné Csiszár Piroksa Anna, Árva-Nagy Józsefné Zsedényi Ilona Mária.